

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

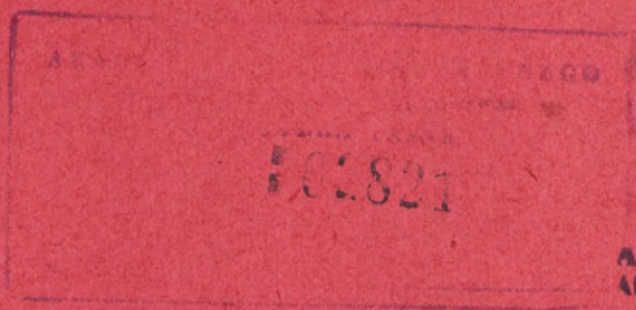
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni Karola Swierczewskiego

FAKULTET ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI

TAJNE

Egz. Nr 21

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dział

Nr 06508

Kpt. KACZMAREK

Artyleryjskie zabezpieczenie natarcia DP
na obronę doraźnie zorganizowaną

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dział

Seq. 138

Nr

ark 14

12448

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni Karola Świerczewskiego

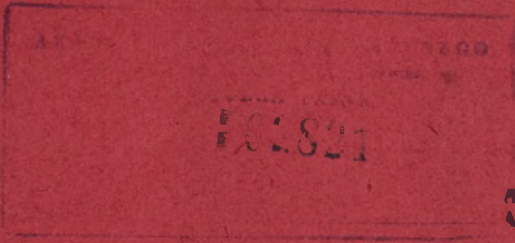
FAKULTET ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI

TAJNE

Egz. Nr 24

14 av

Archiwum Biblioteki Tajnej,
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział

Nr 06508

Kpt. KACZMAREK

Artyleryjskie zabezpieczenie natarcia DP na obronę doraźnie zorganizowaną

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział

Seq. 198

Nr

gw 14

12448

Przew. Prot. nr. 12357 Pcm

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

Im. gen. broni K. Świerczewskiego

Fakultet Artylerii

Katedra Taktyki

ZATWIERDZAM

SZEF KATEDRY TAKTYKI ARTYLERII

ANDRUSIUK

~~TAJNE~~

Egz. Nr. . . .

Kpt. KLUCZMAREK Julian

"Artyloryjskie zabezpieczenie natarcia DP na obronę
doraźnie zorganizowaną.

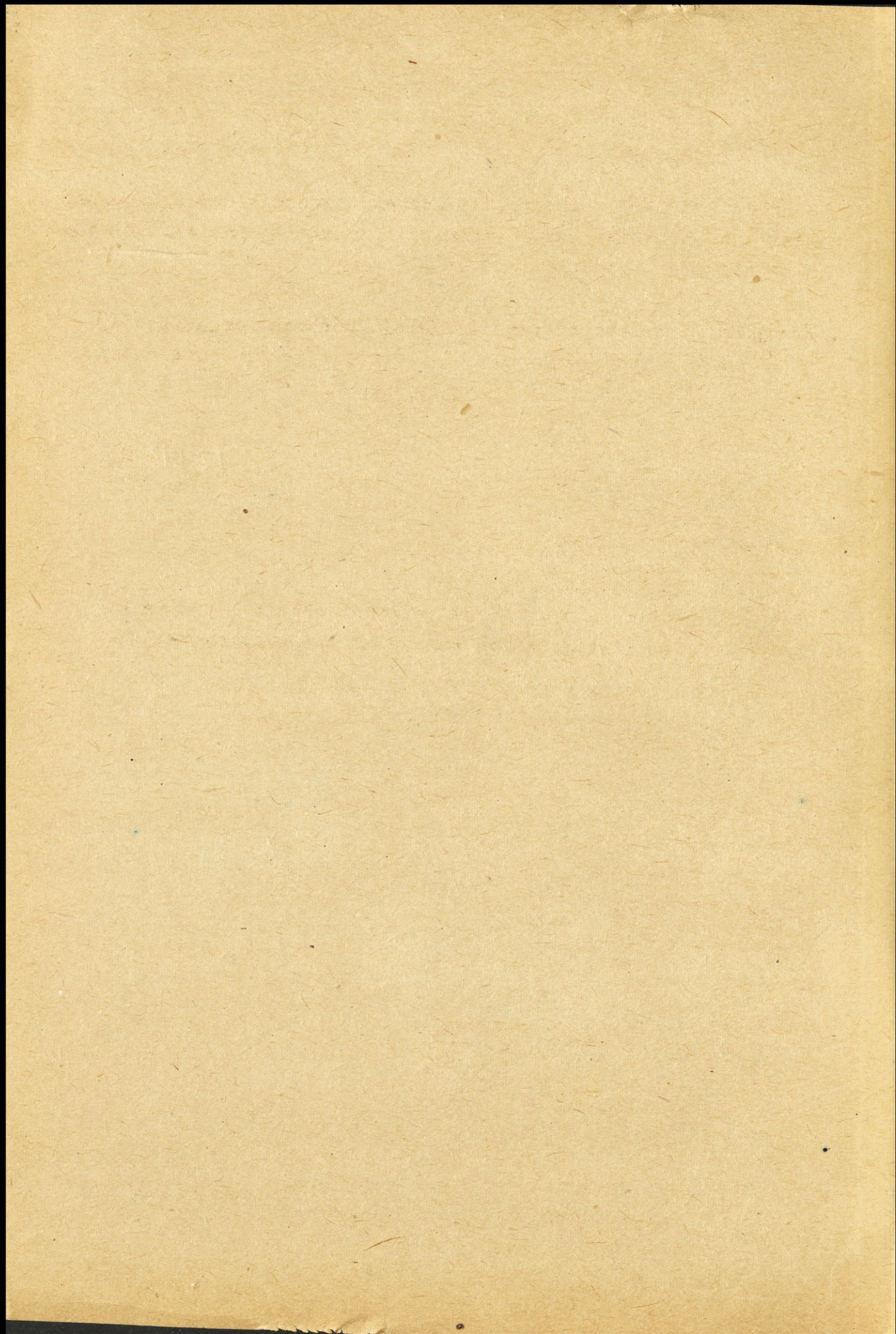
Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział _____
Nr. 46508

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział 500 498
Nr. ark 14

Warszawa, luty 1954 r.

T R E Ś Ć

Wstęp:

1. Zadania artylerii w natarciu na obronę doraźnie zorganizowaną, ~~niezbędna średnia gęstość artylerii wynikająca z zakresu zadań,~~ oraz możliwe wzmocnienie DP.
2. Praca dowódcy i sztabu artylerii dywizji podczas organizacji, planowania oraz wykonywania artyleryjskiego zabezpieczenia natarcia DP., na obronę doraźnie zorganizowaną.
3. W n i o s k i.

Źródła:

1. Biuletyn Informacyjny Nr. 17/53 r.
2. Praca Akademii: "Artyleryjskie zabezpieczenie działań KA w operacyjnej głębokości obrony npla" - ppłk. Androsiuk.

Wstęp.

Sila obrony doraźnie zorganizowanej będzie między innymi wprost proporcjonalna do posiadanego czasu na jej organizację: im większą ilością czasu dysponuje nieprzyjaciel, tym będzie ona silniejsza i na odwrót. Nie ulega wątpliwości, że przy niedostatecznej ilości czasu siły - broniące się wojska nie będą w stanie zorganizować głęboko urzutowanej obrony, umocnić ją i należycie, rozbudować pod względem inżynieryjnym, jak również na czas przygotować się do wypełnienia postawionego zadania, szczególnie zorganizować współdziałanie i dowodzenie.

Z wyżej podanych względów, zagadnienie użycia artylerii, jej wzmocnienia i stylu pracy dowódcy i sztabu artylerii dywizji w natarciu na obronę doraźnie zorganizowaną należy rozpatrywać twórczo w zależności od stopnia organizacji obrony npla i konkretnych warunków w których przystępują się do natarcia. Najczęściej z obroną doraźnie zorganizowaną przez npla spotykać się będziemy w operacyjnej głębokości obrony.

Charakterystycznymi cechami obrony doraźnie zorganizowanej są:

1. Słabo rozwinięty system inżynieryjnych umocnień terenu, szczególnie w głębi obrony / w wypadku, gdy nieprzyjaciel zatakuje zmuszony do obrony na nieprzygotowanej rubieży/
2. Ograniczony czas na organizację obrony wymagający dużego pośpiechu przy organizacji systemu ognia. W związku z tym, system ognia artylerii w danym rodzaju obrony z zasady nie będzie szczególnie zaplanowany i przygotowany, jak również nie będzie on dokładnie powiązany z systemem zapór przeciwozłogowych i przeciw-piechocie.
Których ponadto będzie z reguły więcej. .
3. Wojska zajmujące pośpiesznie obronę, z zasady nie mają możliwości dokładnie i na czas zapoznać się z terenem, co utrudnia im manewr na polu walki.
4. Wojska zajmujące obronę w ograniczonym czasie, nie będą w stanie należycie zorganizować współdziałania tak wewnątrz oddziałów i pododdziałów, jak i między różnymi rodzajami wojsk i

3

3

s, siadani jak również nalezyło zorganizować dowodzenie i zabezpieczenie jego trwałości - co bezsprzecznie osłabi odporność obrony.

5. Najczęściej obrona doraźnie zorganizowana będzie miała płytkie, ugrupowanie broniących się wojsk oraz odsłonięte i słabo zabezpieczone skrzydła i styki między oddziałami i pododdziałami.

Jeśli głównym czynnikiem określającym właściwości doraźnie zorganizowanej obrony npla jest czas, to stąd wniosek, że ten sam czynnik wpływa również na charakter działania wojsk, a w tym również artylerii nacierającego.

Czas decyduje o prowadzeniu walki.

Działanie artylerii powinno być skierowane przede wszystkim na to, aby nie dać nplowi unocnić się na zajmowanej względnie zajętej rubieży, nie pozwolić mu zorganizować systemu ognia oraz podciągnąć swoich odwodów.

Doświadczenia niniejszej wojny wykazały, że przekamanie obrony doraźnie zorganizowanej może być przeprowadzone dwoma sposobami - z marszu lub metodą ataku przygotowanego w ograniczonym czasie.

Przy wyborze metody przekłania należy uwzględnić to, że nieudana próba przekłania obrony npla z marszu może spowodować długą i przewlekłą walkę. Natomiast, w wypadku, gdy rubież obrony npla obsadzona jest słabymi siłami - przekłanie należy wykonać z marszu, ponieważ w tych warunkach przekłanie metodą ataku przygotowanego w ograniczonym czasie spowoduje zbędną stratę czasu i osłabi tempo natarcia.

Przewidywany wybór sposobu działania nacierających oddziałów będzie zależał od dokładności danych otrzymanych z rozpoznania oraz od umiejętności dowcy w przewidywaniu zmian sytuacji w toku walki. Jednak brak nie zwalnia dowcy od obowiązku powzięcia na czas decyzji.

Działanie artylerii będzie ściśle zależało od metody działania nacierających oddziałów.

Artyleria powinna poprzedzić atak na doraźnie zorganizowaną rubież obronną npla zmasowanym ogniem i stworzyć warunki dogodne do działania piechoty i czołgów, a następnie umożliwić swoim ogniem opanowanie poszczególnych rubież obronnych.

W zależności od szybkości, z jaką podąża artyleria do
złobczy oporu npla, od szybkości rozwinięcia się przygotowania
do otwarcia skutecznego ognia oraz od szybkości "przebiecia drogi"
nacierającej wojskom - piechocie i czołgom - wzrasta lub zmniejsza
się tempo natarcia związków taktycznych.

Zrozumiałe jest, że artyleria spełni swe zadania w zabezpiec-
czeniu natarcia DP na obronę doraźnie zorganizowaną jedynie w
tym wypadku, kiedy dowca AD i sztab dokładnie i wnikliwie opracowuj
plan użycia artylerii, należycie zorganizują i zabezpieczą pod
każdym względem jej działanie oraz energicznie będą kierowali
artylerią podczas natarcia.

Artyleria DP będzie stanowiła główną uderzeniową siłę ogniową
nacierających wojsk w wypadku, jeśli będą zapewnione następujące
warunki:

- zgrupowanie większości środków artylerii dywizji na tym kierunku
który decydująco wpływa na przebieg walki dywizji podczas natarcia
na obronę doraźnie zorganizowaną;
- szybkie rozwinięcie elementów ugrupowania bojowego artylerii
dywizji w rejonach nowych SO oraz przygotowanie artylerii do
otwarcia ognia celem zaskoczenia npla potężnym ogniem;
- możliwość szybkiego scentralizowania dowodzenia artylerii dywizji
przez dowcę AD;
- stała gotowość artylerii do wykonania szerokiego i głębokiego,
a jednocześnie szybkiego manewru ogniem oraz sprzętem na najważ-
niejsze kierunki działania wojsk dywizji;
- niedrywanie się pododdziałów i oddziałów artylerii od szybko
nacierającej piechoty i czołgów;
- ścisłe współdziałanie artylerii z innymi rodzajami wojsk oraz
wewnątrz artylerii;
- umiejętne wykorzystanie poszczególnych rodzajów i kalibrów
artylerii oraz sprawne, terminowe i ciągle zaopatrywanie nacierają-
jącej artylerii w ^{amunicję} materiały pędne oraz dobrze zorga-
nizowany remont sprzętu i środków ciągu artylerii na cały tok
walki.

Tylko wypełnienie przez artylerię dywizji wyżej wymienionych
warunków pozwoli jej wykonać wielką ilość różnorodnych, a jednocze-
śnie bardzo trudnych zadań podczas zabezpieczenia natarcia.

dywizji na obronę doraźnie zorganizowaną npla, a tym samym opłoni rolę głównej uderzeniowej siły ~~ogólnego~~, nieustannie to ^{drogą} ~~raczej~~ raczej oddziałem piechoty i czołgów.

Artyleria Radziecka w Wielkiej Wojnie Narodowej wykazała, że do mistrzostwa doprowadziła nie tylko zabezpieczenie przekłamanie obrony zawczasu przygotowanej, lecz również potrafiła doskonale zabezpieczyć przekłamanie obrony doraźnie zorganizowanej. Świadczy o tym liczne przykłady przekłamywania przez Armię Radziecką hitlerowskich pozycji, na których zorganizowano obronę doraźnie zorganizowaną.

1. Zadania artylerii w natarciu na obronę doraźnie zorganizowaną;
niezbędna średnia gęstość artylerii wynikająca z zakresu zadań
oraz możliwe wzmocnienia DF.

Zadania artylerii podczas zabezpieczenia przekłamywania doraźnie zorganizowanej obrony npla przez DF będą podobne do zadań, jakie wykonuje artyleria podczas przekłamywania obrony zawczasu przygotowanej; jednakże głębokość zadań oraz siła oddziaływania ogniowego na nieprzyjaciela będą mniejsze.

Najważniejsze zadania artylerii będą następujące:

1. Zabezpieczenie przegrupowań pododdziałów i oddziałów oraz zajęcie przez nie podstaw wyjściowych do natarcia.
2. Przygotowanie ataku drogą obezwładnienia sił żywych oraz tych środków ogniowych npla, które ogniem swym mogą oddziaływać na atakujące pododdziały /w tym obezwładnianie artylerii i dzierży npla/.
3. Wsparcie atakującej piechoty i czołgów na całą głębokość zorganizowanego przez npla operu na atakowanej rubieży.
4. Zabezpieczenie skrzydeł i styków atakujących wojsk.
5. obezwładnienie systemu dowodzenia i obserwacji npla oraz blisko rozmieszczonych składów.
6. Wzbronianie manowru i wycofania się npla z atakowanej rubieży.
7. Zabezpieczenie odparcia oraz zniszczenia kontratakujących wojsk npla podczas przekłamywania doraźnie zorganizowanej obrony.

9. Wzbranianie podejścia odwodów npla do odcinka przekroczenia.
10. Zapewnienie szybkiego przejścia oddziałów do pościgu.
10. Zabezpieczenie utrzymania kolejnych rubieży opanowanych przez piechotę i czołgi.

Przegrupowanie oraz zajęcie podstaw wyjściowych do natarcia zabezpiecza artyleria przez:

- przygotowanie, a w miarę potrzeby, wykonanie ześrodkowanego ognia na rozpoznane środki ciężkiej broni piechoty npla;
- obezwładnienie aktywnych baterii artylerii i noździorzy npla /artyleria DP zwalca noździorzo npla, a również w/g planu wyższego szczebla może wziąć udział w zwalczaniu artylerii npla/;
- przygotowanie zmasowanego ognia na zagrożone przez czołgi kierunki i skrzydła ugrupowania bojowego;
- rozwinięcie artyleryjskich odwodów ppane dywizji i pułków, celem odparcia ewentualnych kontrataków czołgów npla.

W tym czasie może również artyleria ogniom poszczególnych baterii i dyonów wzbraniać nplowi wykonania prac obronnych oraz podejścia nowych sił do bronionej rubieży.

Celem przygotowania ataku piechoty i czołgów artyleria - w zależności od siły obrony, posiadanej ilości sprzętu i amunicji, - może wykonać jedną 5-10-cio minutową nawałą ogniową z jednoczesnym prowadzeniem silnego ognia dział strzelających na wprost lub też krótkie artyleryjskie przygotowanie ataku, podczas którego będą wykonywane dwie 5-10-cio minutowe nawały ogniowe; w przerwie między nawałkami będą prowadziły ogień dział strzelających na wprost; artyleria strzelająca z zakrytych SO podtrzyma obezwładnienie prowadząc powolny ogień ciągły lub też przemieści ogień w głąb rubieży obrony.

Czas trwania ognia na wprost może wynosić 7-15 minut tak więc artyleryjskie przygotowanie ataku na, doraźnie zorganizowaną obronę npla będzie trwało średnio 20-30 minut.

O ile będzie wystarczająca ilość amunicji, można zamiast powolnego ognia ciągłego wykonać nawały ogniowe na dalsze rubieże obrony.

Czas trwania nawąki ogniowej /nawak/ usarunkowany jest charakterem obrony npla oraz ilością posiadanej amunicji.

Zgodnie z Instrukcją Strzelania Artylerii, dla pełnego obozwładnienia sił żywych i środków ogniowych ukrytych w rowach silnie rozbudowanego pod względem inżynieryjnym - głównego pasa obrony, potrzeba wystrzelić na każdy hektar 250 pocisków hb 122 mm na co potrzeba około 30-35 minut nawak ogniowych. W odróżnieniu od obrony zawczasu przygotowanej npl w obronie dożażenia zorganizowanej kędzia rógk zazwyczaj wykonać tylko omęściowo prace inżynieryjne, przy czym wojska broniące tych rubioży nie zdąża zorganizować pełnego systemu ognia.

Przyczyny powyższe pozwalają wnioskować, że dla obozwładnienia takiej obrony dostatecznie będzie słabsze oddziaływanie ogniowe artylerii. Wypływa stąd wniosek, że przy zachowaniu takiej gęstości ognia w jednostce czasu najdłen hektar jak przy obozwładnianiu obrony zawczasu przygotowanej, można się ograniczyć do mniejszej ilości nawak ogniowych. W zależności od charakteru obrony mogą one trwać od 10 do 20 minut, co da gęstość od 50-120 pocisków na jeden hektar obozwładnionej powierzchni.

Podczas artyleryjskiego przygotowania ataku /nawąki ogniowej/ artyleria dywizji ogniem swym powinna obozwładnić lub zniszczyć wszystko obsadzone przez npla punkty oporu, gniazda karabinów maszynowych, dział przeciwpancerne, okopane czołgi, noździerzy oraz zdezorganizować system dowodzenia i obserwacji.

Korpusna grupa artylerii i AGA /o ile taka będzie działąka w pasie natarcia dywizji/ będą obozwładniały przede wszystkim artylerię npla i odwody. Podobnie jak w natarciu na obronę zawczasu przygotowaną, zwalczanie noździerzy npla przez cały czas natarcia będzie zadaniem artylerii dywizji.

Ogień artylerii dywizji powinien objąć w zasadzie cele na głębokość najsilniej zorganizowanego oporu npla, co zazwyczaj nie przekroczy 1,5-2 km.

Bezpośrednio po zakończeniu artyleryjskiego przygotowania ataku /nawąki ogniowej/ artyleria przechodzi do wsparcia atakującej piechoty i czołgów. Najbardziej racjonalną metodą wsparcia są kolejne zośrodkowania ognia na głębokość najsilniej zorganizowanego oporu npla /około 1,5-2 km/. Waku ogniowego ze względu na charakter

obrony npla, trudności organizacyjno i brak dostatecznej ilości środków - artyleria prowadzić nie będzie. W systemie KZO należy wyznaczyć odcinki ześrodkowanego ognia /4-6 ha/ na najważniejsze punkty oporu/rejony obrony/npla; odległości pomiędzy rubieżami KZO wyniosą przeciętnie 400-600 m.

Jeżeli jednak npl rozbuduje na rubieży obrony dwa rowy ciągle zachowując między nimi mniejszą odległość, wówczas KZO powinny ułożyć się na tych rowach i odległości pomiędzy rubieżami będą odpowiednio mniejsze. Pierwsza rubież KZO będzie się znajdowała na przednim skraju /pierwszym rowie ciągłym/ obrony npla.

W przeciętnych warunkach dla artylerii dywizji zorganizuje w ten sposób wsparcie ataku, aby na kierunku każdego batalionu nacierającego w głównym zgrupowaniu dywizji, wykonał ^{ww} KZO co najmniej jeden dyon.

Ześrodkowania ognia będą wykonywane w miarę posuwania się własnych oddziałów z takim wyliczeniem, by każdy cel był pokryty ogniem artylerii od momentu, gdy może on zacząć zagrażać nacierającym oddziałom. Z chwilą podejścia oddziałów na odległość pasa niebezpiecznego, ogień przenosi się na następny cel.

W tym samym czasie artyleria w dalszym ciągu powinna znaleźć nożyczki /artyleria wyższych szczebli - artylerię/ npla, osłaniać skrzydła oraz ogień dzimk towarzyszących niszczyć poszczególne źródła ognia, hamując szybko posuwanie się piechoty i czołgów do przodu.

Po zakończeniu KZO, dalsze natarcie pododdziałów dywizji zabezpiecza artyleria, wykonaniem pojedynczych przygotowanych wcześniej ześrodkowań ognia oraz obserwowanym ogniem baterij na żądanie nacierających pododdziałów.

Po przekazaniu doraźnie zorganizowanej obrony, gdy npl zaczął się wycofywać pododdziały dywizji przejdą do pościgu za cofającymi się nplom.

Najczęściej w toku pościgu za cofającymi się nplom, który zazwyczaj prowadzi DZ i OW dywizji piechoty, a następnie, w miarę podejścia siły główne dywizji piechoty, zachodzi konieczność przekazania doraźnie zorganizowanej obrony metodą ataku z marszu.

6

- 9 -

Takie działania dywizji piechoty warunkują ~~swój~~ używanie
artylerii, która powinna jak najszybciej rozwijać się i ~~dotrzeć~~
ogień do wykrytych celów na rubieży obrony npla.

Artyleria będzie zabezpieczała atak tych oddziałów, w któ-
rych składzie zbliży się do rubieży obrony npla. Jako pierwsza
rozwinie się artyleria i moździerz w dywizji piechoty, a nastę-
pnie - w miarę podejścia - artyleria sił głównych dywizji.

Bardzo istotnym warunkiem powodzenia ataku z marszu jest
oszczędność czasu. Piechota i czołgi nie mogą czekać na pełną gotowość
do otwarcia ognia wszystkich artylerii i atakują od razu po roz-
winięciu się przed rubieżą obrony, jednak wszyscy decy powinni
dążyć do poprzedzenia ataku ogniem jak największej ilości dział
i moździerzy. W tym celu decy pododdziałów i grup artylerii po otrzy-
maniu zadania zabezpieczenia ataku z marszu /zadanie to zazwy-
czaj otrzymują podczas marszu daleko przed rubieżą obrony npla/
powinni szybko, na podstawie przestudiowania mapy, wybrać rejony
SO i wydać zarządzenia na jaknajszybsze zajęcie tych rejonów przez
artylerię. Komórki rozpoznawcze artylerii i decy poszczególnych
baterij oraz dyonów maszerujących z oddziałami rozpoznawczymi i SW
powinni szybko wybierać punkty obserwacyjne przed rubieżą obrony
npla i prowadzić rozpoznanie.

W miarę gotowości artylerii na nowych SO, baterie i dywizjony
otwierają do rozpoznanych celów ogień obserwacyjny, torując drogę
atakującej piechocie i czołgom.

Scentralizowane dowodzenie artylerią dywizji piechoty wymaga-
łoby kilku godzin czasu i praktycznie pozbawiłoby atak elementu
zaskoczenia. Decy artylerii dywizji oddziałują przez znak na ni-
tok walki przez DGA.

Nópięro w miarę rozwoju ataku, jeśli npl okazuje silny opór,
decy artylerii dywizji powinny stopniowo centralizować dowodzenie
całością artylerii i kierować jej ogniem, jeżeli natomiast atak
na powodzenie i BT, wykorzystując niespodziewane uderzenie,
szybko posunie się do przodu, artyleria znów zwiędzie ugrupowanie w
kolunach i dołącza do koluny piechoty.

Podczas przekroczenia doraźnie zorganizowanej obrony npla metod
ataku z marszu, artyleria wykonuje następujące zadania:
- niszczy ogniem pojedynczych baterij i dywizjonów wszystkie
wykryte źródła ognia npla;

- obczkądnia siły żywej i środków ogniowych w punktach oporu i oddzielnych okopach;
- zabezpiecza skrzydła atakującej piechoty czołgów, odgradzając ogniem zaporowym rejon wkłaniania od podchodzących posiłków npla oraz obczkądniając flankujące źródła ognia npla;
- niszczy ogniem na wprost działa ppanc, czołgi i działa pancerno npla w pasie ataku;
- obczkądnia rozpoznano noździer o npla.

Artyleria zabezpieczająca atak z marszu na doraźnie zorganizowaną obronę może obczkądnić lub niszczyć tylko cele widoczne z n ziarnych PO. Wszystkie pozostałe cele, a szczególnie baterie artylarii npla, winno obczkądnić lotnictwo szturmowe.

Należy podkreślić bardzo ważną rolę dział strzelających na wprost. Działa te powinny rekompensować częściowe ogień artylarii strzelającej z zakrytych SO, która ze względu na małą ilość czasu nie będzie w stanie rozwinąć wszystkich swych sił.

DDA powinna działać na kierunku głównego uderzenia dywizji.

Podczas przekazywania obrony doraźnie zorganizowanej wzdłuż ataku z marszu do artylarii wszystkich szczebli dowodzenia powinni przejawiać jaknajwięcej inicjatywy i często otwierać ogień w/g własnego uznania na te cele, które przeszkadzają atakującej piechocie i czołgom.

Niezbędny przydział artylarii do DP podczas natarcia na obronę doraźnie zorganizowaną powinien być każdorazowo uzależniony przede wszystkim od zadań, jakie ma wykonać dywizja i stopnia rozbudowy obrony npla.

Niezbędny przydział określa się jako różnicę pomiędzy ogólną ilością potrzebnej artylarii a ilością etatowej artylarii posiadanej przez dywizję. Ogólna ilość artylarii potrzebnej do wykonania artyleryjskiego zabezpieczenia przekamania doraźnie zorganizowanej obrony po krótkim przygotowaniu zależy od szerokości przekamania i ni zębnej gęstości dział i noździerzy na jeden km frontu przekamania. Niezbędna gęstość dział i noździerzy na 1 km frontu uzależniona jest z kolei od następujących czynników,

- ilości sił żywych i środków ogniowych npla na rubieży obrony;

- 7
- rozbudowy inżynierskiej rubieży obrony oraz gęstości zapór inżynierskich;
 - stanu moralnego wojsk npla oraz warunków terenowych.

Czynniki powyższe określają ilość i charakter zadań, które powinna wykonać artyleria w różnych okresach natarcia artyleryjskiego na doraźnie zorganizowaną obronę npla, przy czym gęstość artylerii na odcinku przekroczenia powinna zapewnić wykonanie ^{wszystkich} zadań w możliwie krótkim czasie. Ilość w poszczególnych okresach ^{natarcia} artyleryjskiego będzie różna; / artyleria podczas nawały ogniowej / lub nawały ogniowej, jeśli ich jest kilka / w toku artyleryjskiego przygotowania ataku.

Dlatego też, jako podstawę określenia niezbędnej gęstości artylerii należy przyjąć potrzeby w artylerii na jednocześnie obciążenie sił żywych i środków ogniowej npla podczas nawały ogniowej.

Ilość potrzebnych dział i moździerzy do przekroczenia obrony doraźnie zorganizowanej będzie w każdej konkretnej sytuacji różna, gdyż npl może posiadać mniej ^{lub} więcej rozbudowane rubieże obronne, obsadzone przez silniejsze lub słabsze oddziały wojsk.

Doświadczenia Armii Radzieckiej zdobyte w ostatniej wojnie uczą, że w natarciu na obronę doraźnie zorganizowaną wystarczy w przeciętnych warunkach około 80-100 dział i moździerzy na 1 km frontu, a więc około 50% tej gęstości jaka wymagana jest w warunkach natarcia na głównym kierunku na obronę zaleczeniową przygotowaną.

W poszczególnych wypadkach mogą być znaczne odchylenia od gęstości 80-100 dział. Niezbędna gęstość środków artylerii zależą, będzie każdorazowo przede wszystkim od warunków w jakich npl ^{będzie} organizował obronę.

Np. w operacyjnej głębokości DP npla może organizować obronę w stosunkowo wąskiej pasie 10-15 km, względnie znacznie szerszym pasie wymagającym 20-25 km a niekiedy i więcej.

W obu wymienionych wypadkach, ilość zadań, jakie artyleria będzie musiała wykonać w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku będzie różna i stąd różna będzie niezbędna nasycenie artylerią i moździerzami.

Dla przykładu rozpatrzmy wypadek, gdy:

1. Rubież obroną zajęła DP na froncie 20 km, posiadając w 1 rzucie 7 batalionów /każdy na odcinku około 3 km/ i w odwodzie trzy dywizji piechoty 2 bataliony.
2. Obrona oparta jest na systemie plutonowych punktów oporu.
3. DP npla posiada tylko ograniczone środki artylerii.
4. Artyleria podczas nawały ogniowej jednocześnie powinna obeszczadzić siły żywe i środki ogniowe na głębokości do 2 km oraz wszystkie artylerię npla /drugi rzut DP będzie obeszczadniony, przez lotnictwo lub w innym czasie przez artylerię - po przeminieniu ognia w głąb/.

W takich warunkach na głębokość I pozycji na jednym kilometrze frontu natarcia będzie następująca ilość celów do obeszczadzenia przez artylerię podczas nawały ogniowej:

- trzy plutonowe punkty oporu / $7 \times 9 = 63$; $63:20 = 3$ /
- działka ppane /105 i 75 mm/ - $2/7 \times 6 = 42$; $42 : 20 = 2$ /
- okopane czołgi - ok. 3 / $3 \times 22 = 66$; $66:20 = 3$ /.
- nożdzierze /106,7 i 81 mm/ ok. 3, / $3 \times 12 = 36$; $7 \times 4 = 28$; $28 + 36 = 64$; $64:20 = 3$ /;
- działka do ognia z zakrytych SO /na szczuble DP/ - do 4 dz. / $72:20$ /.

Jednoczesne obeszczadzenie tych celów wymaga następującej ilości dział i nożdzierzy, które mogą wziąć udział w nawały ogniowej.

Wzrosty wykonywane przez artylerię podczas nawały ogniowej.	Norma dział i nożdzierzy na 1 cel.	Potrzebna ilość dział i nożdz. na 1 km frontu
1. Obeszczadzenie sił żywych i środków ogniowych rozmieszczonych w punktach oporu /3 punkty oporu/	1 dyon na plutonowy punkt oporu.	36
2. Obeszczadzenie dział ppane /2 cele/	2 działka na 1 cel /obeszczadzić powierzchnię 2 ha/	4
3. Obeszczadzenie okopanych czołgów /2-3 cele/	do baterii na 1 cel /obeszczadzić powierzchnię 2 ha/	12
4. Obeszczadzenie nożdz. 2-3 cele/	1,5-2 działka na 1 cel.	6
5. Obeszczadzenie dział strzelających z zakrytych SO /do 4 celów/	2-3 działka na 1 działko npla	8-12

Wniosek

Dla przekroczenia obrony/doraźnie zorganizowanej przez dywizję npla na froncie około 20 km - wystarczy posiadać 70 dział i moździerzy na 1 km frontu.

Gdyby rozpatrzeć wariant, że DP npla ma pas szerokości około 12 km na ważnym kierunku posiadając pozycje z rozbudowanymi i rowem ciągłym, a drugim i trzecim przerywanymi otrzymanymi, że dla przekroczenia takiej obrony npla potrzeba około 110 dział na 1 km frontu.

Z powyższych danych wynika, że dla przekroczenia doraźnie zorganizowanej obrony potrzeba około 70-110 dział i moździerzy na każdym kilometrze odcinka przekroczenia.

Ta gęstość artylerii zwykle osiągnąć będzie nie tylko środkami dywizji, a łącznie z wydziałami i oddziałami. W wypadkach szczególnych może nie dziękować na korzyść dywizji artyleria wyższych szczebli i wtedy dysponując tylko środkami organicznymi i przydzielonymi DP skupi wysiłki na wąskim odcinku, tam uzyska gęstość około 100 dział, a na pozostałym odcinku będzie posiadać znacznie mniejszą gęstość artylerii /40-50 dział/.

Należy jednak podkreślić, że przytoczone wyżej obliczenia jest tylko orientacyjne i wskazuje metodę, jaką można stosować podczas określania niezbędnej gęstości artylerii. Rzeczywiste potrzeby mogą znacznie odbiegać od przytoczonych liczb, gdyż npla może obsadzać poszczególne rubieże drobnymi, cofającymi się, znacznymi oddziałami pododdziałami lub nowo wprowadzonymi do bitwy wojskami, to oraz inne przyczyny będą wymagały większej lub mniejszej gęstości artylerii.

Do materii na obronę doraźnie zorganizowaną dojdzie najczęściej w operacyjnej głębokości obrony npla, po wykonaniu podsięgu za npla, który bronił taktyczną strefę obrony.

W tych warunkach, dywizja będzie zwykle organizowała materię z tymi artyleryjskimi środkami wzmożenia, z którymi podszedła do przedniego skraju obrony. W oddzielnych wypadkach dywizja może jeszcze posiadać artylerię z jaką przekazywała pierwsze dwa pasy obrony i wówczas składy grup nie będą odbiegały od tych jakie zorganizowane dla przekroczenia głównego pasa. Najczęściej jednak, materia na doraźnie zorganizowaną obronę organizowana

będzie przy wzmożeniu ~~zacznie odbiegając~~ od tego, jakie dywizja posiadała w czasie przekazywania dwóch ~~podstawowych~~ pasów obrony npla.

W prz ciętych warunkach wzmożenie to wyniesie ^{dygnów} 4-7 jeden dwa pułki artylerii, oraz jeden ~~dygn~~ moździerz 160 mm/ ~~3000m~~, co uwzględniając dwa dywizyjne pułki artylerii, umożliwi zorganizowanie grup o następujących składach:

PGA	pułku naci, rającego na głównym kierunku	- 3-4	dyony
PGA	-1-	"	na pomocniczym kierunku
PGA	"	drugiego rzutu dywizji	- 2 "
DGA	- 3-4 "
razem			10-14 dyonów

Front ~~rozciągnięty~~ natarcia dywizji będzie zwykle szerszy niż w natarciu na obronę ~~zawczasu przygotowaną i wyniesie 4-6 i więcej~~ km. Równomierne rozłożenie ognia artylerii wzdłuż całego frontu nie dałoby pożądanego rezultatu.

Powodzenie natarcia może zapewnić tylko silne wsparcie ogniowe głównego zgrupowania bojowego. Organizacja grup ~~zapewnia~~ przed cę artylerii dywizji musi zapewnić spełnienie tego warunku

Dwa artylerii dywizji winien zaproponować taki skład grup i taki ich rozmieszczenie aby:

- przegrupowanie artylerii ograniczyć do minimum;
- " " było jak najmniej złożone;
- zapewniona została silne wsparcie przed wszystkim pułku działającego na głównym kierunku uderzenia.

Przy takim wzmożeniu i podziale artylerii w dywizji, artyleria dywizji jest w stanie przekazać obronę doraźnie zorganizowaną, tym bar dziej, że zwolnienie artylerii, odmodów npla oraz część pozostałych zadań może wykonywać na korzyść dywizji KGA - AGA i artyleria dalszych rzutów.

Wzmocnienie dywizji ppano będzie zależało przede wszystkim od:

- zadania dywizji;
- ilości czołgów npla, które mogą ~~konstruktory~~ ~~zawczasu~~ ppano natarcia dywizji;
- dostępności terenu dla zaplanowanego użycia czołgów;

- ilości artylerii ppanc, posiadanej przez korpus.

Ilość przydzielonej dywizji artylerii ppanc powinna zapewnić stworzenie na rzecz blu dywizji silnego artyleryjskiego oddziału przeciwno-rzucnego /ŁÓPpanc/. Dywizja może otrzymać wzmocnienie do 1 dnego pułku artylerii ppanc.

2. Prace dowódcy i sztabu artylerii dywizji podczas organizacji, planowania oraz wykonywania artyleryjskiego zabezpieczenia natarcia DP na obronę doraźnie zorganizowaną.

Organizacja i planowanie artyleryjskiego zabezpieczenia natarcia DP na obronę doraźnie zorganizowaną mogą znacznie różnić się od organizacji i planowania natarcia na obronę zawczasu przygotowaną, szczególnie w operacyjnej głębokości obrony.

Różnice te wynikają przede wszystkim z ograniczonej ilości czasu, jaką rozporządza dowódca i sztab artylerii dywizji podczas przygotowania działań artylerii w operacyjnej głębokości.

Jeżeli w okresie przygotowawczym do natarcia w dyspozycji dowódcy i sztabu artylerii dywizji jest około 5-7 dni, to w operacyjnej głębokości czas ten maksymalnie może wynosić 1-2 dni i kilka godzin czasu dziennego.

Jest to główna i najistotniejsza przyczyna warunkująca zupełną odmianną organizację i planowanie artyleryjskiego zabezpieczenia natarcia DP na obronę doraźnie zorganizowaną.

Ponadto na pracę dowódców i sztabów artylerii wpływają następujące czynniki:

- skąpiec, niżeli w obronie zawczasu przygotowanej zorganizowanej obrona npla;
- skąpa wiadomość o ugrupowaniu, systemie ognia i strukturze obrony npla;
- większa głębokość zadań dywizji, a więc i wyższe tempo natarcia;
- małe /zwykle/ ilości posiadanej amunicji.

Przyczyny powyższe w znacznym stopniu utrudniają pracę dowódców i sztabów artylerii i wymagają jednocześnie wielkiej operatywności oraz szybkości w przyjęciu skutecznej decyzji, doprowadzeniu jej do wykonawców i skontrolowaniu prawidłowego wykonania.

poszczególnych rodzajów wojsk.

Dea artylerii powinien zapoznać z zadaniem dywizji sztab artylerii dywizji, a następnie przy pomocy szefa sztabu artylerii dywizji i jego pomocników, przygotować propozycje użycia artylerii dla dey dywizji.

W tym celu sztab artylerii powinien opracować i przedstawić dey artylerii dywizji następujące materiały.

1. Mapę wiadomości i o nieprzyjacielu, na której powinny być naniószone wszystkie posiadane wiadomości o nplu oraz wnioski i oceny npla.
2. Mapę sytuacyjną z naniasionym położeniem wojsk własnych z dokładnymi wiadomościami o rozmieszczeniu własnej artylerii.
3. Zestawienie ilości artylerii i moździerzy /z uwzględnieniem poniesionych strat/.
4. Zestawienie ilości posiadanej amunicji i dane o możliwościach podwiezienia amunicji do chwili rozpoczęcia działań.
5. Dane o ilości i stanie środków ciągu artylerii oraz o posiadanym zapasie MFS.
6. Obliczenie czasu niezbędnego do osiągnięcia gotowości artylerii do natarcia.

W czasie, kiedy sztab przygotowuje i kolejno przedstawia powyższe materiały, dea artylerii przeprowadza krótką analizę zadania i ocenę położenia, podczas której powinien wyjaśnić:

1. Gdzie dywizja skupia główny wysiłek, jak będzie się on zmieniał w ciągu dnia; który pułk wykonuje najważniejsze zadania i jaki wobec tego zaproponować podział bojowy artylerii.
2. Jaki npl znajduje się bezpośrednio przed pasem natarcia dywizji w jakim stopniu rozbudował obronę, jakie potrafi uzyskać nasycenie sił i środków na 1 km frontu i jakimi rubieżami obrony i odwodami npla może się spotkać dywizja w czasie natarcia i w jakim czasie.
3. Jak przedstawia się sytuacja na skrzydłach dywizji, czy działania sąsiadów zabezpieczą dywizję od niespodziewanych kontrataków na skrzydła dywizji, jakie wobec tego wyznaczyć pasy działania dla artylerii i gdzie przesunąć ADP na dywizji.

4. W jakim stopniu teren ułatwia lub utrudnia działania artylerii. Jakie przeszkody naturalne będzie musiała pokonać artyleria. konieczne są jakieś lokalne nocne działania wojsk dywizji. celem wyraźnej poprawy warunków artyleryjskiego zabezpieczenia dalszego natarcia dywizji.
5. Ale czasu pozostało na osiągnięcie gotowości artylerii i ją zorganizować przez swoją i sztabu w ciągu następnych godzin. Co należy przedsięwziąć, aby przyspieszyć osiągnięcie gotowości artylerii do działań w dniu następnym.
6. Materiałowe zabezpieczenie artylerii: stan sprzętu i środków ciągu, ilość amunicji i MPS. Środki do poprawy sytuacji w zapatrzeniu.

Należy podkreślić, iż ocenę położenia dla artylerii dywizji musi przeprowadzić w bardzo ograniczonym czasie /kilkanaście minut - zaleźnie od terminu wyznaczonego przez dowódcę /DP/ dlatego nie powinien on wdawać się w szczegóły, lecz skoncentrować wysiłek w celu prawidłowego ujęcia najistotniejszych w konkretnej sytuacji momentów.

Wnioski z oceny położenia i przedstawionych przez sztab artylerii dywizji materiałów powinny stanowić treść propozycji przedkładanych dowódcy dywizji odnośnie użycia artylerii.

- Propozycje te powinny zawierać:
- sytuację artylerii własnej i niezbędny czas na podciągnięcie i przygotowanie artylerii do nakazanego działania;
 - gdzie powinien być skierowany główny wysiłek artylerii dywizji podczas przekazywania do rąk zorganizowanej obrony nplą oraz w toku dalszego natarcia;
 - podział bojowy artylerii pomiędzy pułki skład PGA, PGA i ACPp dywizji, ewentualne zmiany w podporządkowaniu w toku dalszego natarcia;
 - zadania wykonane przez środki korpusu na korzyść dywizji;
 - najważniejsze zadania, jakie wykona artyleria dywizji oraz sposób artyleryjskiego przygotowania i wsparcia ataku na teren nie zorganizowaną obronę nplą;
 - sposób rozwijania artylerii, wykonania prac topograficznych i wstrzeliwania artylerii;

- organizacja artyleryjskiej obrony ppanc na rubieży osiągniętej przez dywizję oraz w toku dalszego natarcia;
- przydział, przewidywane zużycie oraz możliwości podwiezienia amunicji.

Po wysłuchaniu propozycji oficerów sztabu dywizji i dowódców rodzajów wojsk, dowódca dywizji ogłosi swoją decyzję.

W wypadku bardzo małej ilości czasu, dowódca dywizji może w decyzji nie ~~powtarzać~~ ^{powtarzać} zagadnień, poruszonych przez dowódcę artylerii w propozycjach, a poprostu zatwierdzić propozycje /z ewentualnymi zmianami/ i dodać te elementy decyzji dotyczące artylerii, które nie były referowane przez dowódcę artylerii. Taka ^{pracy} metoda jest jednak ^{Jedyną} celowa wówczas, gdy wszyscy, kogo interesuje współdziałanie z artylerią, słyszeli propozycje dowódcy artylerii dywizji.

W czasie, kiedy dowódca artylerii składa propozycje i wysłuchuje, decyzję dowódcy dywizji, sztab artylerii dywizji powinien wydać odpowiednie zarządzenia wstępne i wytyczne dotyczące:

- zajęcia przez podchodzącą artylerię nowych SO, w rejonach przewidzianych do dziakań;
- prowadzenia rozpoznania;
- podwozu i nagromadzenia amunicji w nowych rejonach SO.

Ponadto sztab zgodnie z wytycznymi dowódcy artylerii winien wznowić na określoną godzinę dowódców PGA i DGA celem postawienia im zadań bojowych.

Po czym sztab artylerii dywizji przystępuje do opracowania artyleryjskiego zabezpieczenia przekroczenia doraźnie zorganizowanej obrony nplą.

Do czasu postawienia przez dowódcę artylerii dywizji zadań bojowych w/g mapy, sztab na podstawie zadań postawionych przez dowódcę artylerii korpusu i możliwości ogniowych artylerii opracowuje tylko mapę, na której powinny być naniesione ognie /zgodnie z decyzją dowódcy artylerii dywizji/ oraz przeprowadza niezbędne kalkulacje dopuszczalnego zużycia amunicji.

W odróżnieniu od natarcia na obronę ~~z wczesną przygotowaną~~ deca artylerii dywizji może nie otrzymać od deca artylerii korpusu szczegółowego układu artyleryjskiego przygotowania ataku i danych odnośnie wsparcia ataku. Na przeszkodzie ^{będzie} przede wszystkim brak czasu na organizację szczegółowego natarcia artyleryjskiego na szczeblu KA.

W tych warunkach deca i sztab artylerii dywizji muszą wykazać znacznie więcej samodzielności niż w natarciu na obronę z wczesną przygotowaną.

Stawiając zadania bojowe w/g mapy dowódca artylerii, powinien podać:

- krótkie opisanie terenu i dozory /według mapy/;
- dane o nplu, sąsiadach i zadaniu dywizji;
- podział bojowy artylerii, skład DGA i ACPpans dywizji;
- rejon S0 i rubież PO, pasy działania PGA i DGA oraz zasadniczy kierunek /kierunki/ strzelania;
- zadania ogniowe dla PGA i DGA;
- czas trwania natarcia ogniowej /względnie układ i czas trwania krótkiego artyleryjskiego przygotowania ataku/;
- głębokość wsparcia ataku system^{em} KZO i położenie poszczególnych rubieży KZO;
- kierunek i miejsca rozmieszczenia ACPpans i przewidywane rubieże jego rozwinięcia;
- zużycie amunicji w/g rodzaju sprzętu i kalibrów na cały dzień natarcia oraz na nawalę ogniową /artyleryjskie przygotowanie/ i KZO;
- ogólne zasady przesuwania się artylerii w dniu następnym;
- z kila i do jakiego czasu nawiązać łączność;
- czas całkowitej gotowości artylerii.

Ponadto deca artylerii może dać dodatkowe wytyczne odnośnie metody przygotowania topograficznego, dowiązania ugrupowania bojowego, wstrzelania i przygotowania ognia, oraz czasu i sposobu zajmowania S0, jak również powinien poinformować o zadaniach wykonywanych przez KGA na korzyść dywizji.

Zadania należy stawiać krótko i zwięźle; od otrzymania zadania od deca korpusu armijnego do postawienia zadań decom grup /PGA, DGA/ nie powinno upłynąć więcej czasu jak 1,5-2 godziny.

Praca na szczepku DCA, PCA nie powinna przekroczać 1 godziny /włącznie z postawieniem zdań dla dywizjonów/.

Dywizjonem i bateriom należy postawić do świtu około 1-2 godziny na przygotowanie danych początkowych do prowadzenia ognia.

W zależności od pory roku, jeżeli noc są dłuższe, czas ten może być dłuższy. Do świtu powinno być również zakończone zajmowanie SO w nowych rejonach oraz prace topograficzne związane z do-
wiązaniem elementów ugrupowania bojowego artylerii.

Jeżeli jest długa noc i wojska od zaciemnienia przygotowują się do natarcia w dniu następnym, wówczas przygotowanie topograficzne w warunkach nocnych wykonuje się zwykłym sposobem, w tym celu muszą być dobrze wyszkoleni wykonawcy prac: oficerowie - artylerzyści, pododdziały topograficzne, zawiadowcy i rachmistrze, jak również należy przygotować dostateczną ilość aparatury oświetlonej do artyleryjskich przyrządów topograficznych.

Do świtu do rozpoczęcia nawały ogniowej /artyleryjskiego przygotowania ataku/ powinny być przeprowadzone następujące przedsięwzięcia:

- zorientować się i przestudiować teren /każdy deca artylerzysta ze swego PO/;
- ustalenie w terenie wyznaczonych dozorów i umieszczenie poszczególnych zadań artylerii;
- uaktualnienie i skonkretyzowanie niektórych zadań w zależności od obserwacji sytuacji na polu walki;
- ustalenie w terenie najważniejszych elementów współdziałania z innymi rodzajami wojsk i wewnątrz artylerii.
- wykonanie wstrzeliwania do wyznaczonych celów właściwych /pomocniczych/.

Deca i sztabem oraz pododdziałem artylerii należy w tym czasie okazać jak najdalej idącą pomoc w prawidłowym zrozumieniu zadań wyjaśnieniu wszystkich wątpliwości kontrolując ich przygotowania do otwarcia ognia. W dywizjonach i bateriach przeprowadza się nastawienie świtu wstrzeliwania, które powinno się zakończyć w przeciągu jednej godziny. W pozostałym do gotowości artylerii czasie w dywizjonach i bateriach przelicza się przygotowane dane do poszczególnych celów na podstawie wyników wstrzeliwania.

Inaczej będzie przebiegała praca w wypadku ~~przełamania~~ natarcia dywizji w dzień, wskutek czego dywizja będzie zorganizowała przekazanie po krótkim przygotowaniu, celem kontynuowania dalszego natarcia jeszcze tego samego dnia. Dowca artylerii dywizji wraz z grupą operacyjną znajdującą się z nim na PO, przeprowadza całokształt prac w terenie.

W świadomości Armii Radzieckiej wykazują, iż dla osiągnięcia pełnej gotowości bojowej artylerii dywizji dla przekazania dowódzcom zorganizowanej obrony npl, potrzeba co najmniej 3,5-4 godzin czasu dziennego od chwili powzięcia przez dowcę dywizji decyzji do przekazania.

Z tego czasu powinno pozostać:

- dla każdej grupy 2,5-3 godz.;
- dla każdego dywizjonu artylerii 2-2,5 godz. ;
- dla każdej baterii /strzelającej z zakrytych SO/ 1-1,5 go

Wykazuje to, że dowódcy i sztab artylerii dywizji powinni jak najbardziej skrócić czas pracy na szczeblu dywizji i jak najwcześniej pozostawić go dla bezpośrednich wykonawców przygotowania i prowadzenia ognia artylerii /dowódców dywizjonów baterii/.

Podstawową zasadą pracy wszystkich szczebli dowodzenia powinna być oszczędność czasu, gdyż opóźnienie gotowości artylerii wywołuje opóźnienie uzyskania gotowości dywizji w całości, co podczas natarcia w operacyjnej głębokości może w decydujący sposób zakłócić na powodzeniu walki /npl zdąży podciągnąć dalsze odwoły usilni obronę itd./.

Dowódcy artylerii dywizji po otrzymaniu zadań od dowcy artylerii korpusu winien na podstawie znajomości sytuacji krótko zaproponować dowcy dywizji najważniejsze elementy jego decyzji dotyczące artylerii.

Proponuje to obejmują:

- podział bojowy artylerii /jeśli znajdą jakieś zniaki/;
- odcinek skupienia głównego wysiłku artylerii; ~~czas~~

- czas trwania i układ krótkiego natarcia artyleryjskiego dla przekazania dowódcy zorganizowanej obrony npla /na pl ruszo-
wa okresy natarcia artyleryjskiego/;
- możliwości ogniowe i najważniejsze zadania artylerii;
- zużycie amunicji;
- czas osiągnięcia pełnej gotowości artylerii.

Układ ~~natarcia~~ artyleryjskiego zużycia amunicji na termin gotowości zostaną często określone przez dowódcę artylerii KA. Po wysłuchaniu decyzji dowódcy dywizji na przekazanie, dowódca artylerii dywizji stawia na tym samym PO zadania bojowe dla DGA i PGA znajdujących się w pobliżu, ^{uprzednio na PO,} w których do pozostałych dowódców PGA można wysłać oficerów artylerii z grupy operacyjnej, którzy na podstawie swoich map z naniesionymi ogniami postawią w imieniu dowódcy artylerii dywizji zadania ogniowe lub wezwą ich do dowódcy AD.

Ponieważ natarcie będzie poprzedzone zazwyczaj jedną silną falą ogniową, to dla każdego dywizjonu planuje się w zasadzie jedno zgrupowanie ognia.

Jeśli posiadana amunicja pozwoli na wykonanie krótkiego artyleryjskiego przygotowania wówczas dla dywizjonu można planować po dwa ognie.

Planowanie powinno być przeprowadzone w sposób nieskomplikowany z uwzględnieniem ognia dział strzelających na wprost. W trakcie planowania ogniowego grupa operacyjna dowódcy artylerii dywizji winna wykonać mapy kierowania ogniem artylerii, na podstawie których dowódca artylerii stawia zadania bojowe dowódcom grup.

Praca dowódcy i sztabu artylerii dywizji nie powinna przekraczać 1,5 godziny.

W ten sposób na pracę na szczeblu grup artyleryjskich, dywizjonów i baterii pozostanie około 2,5-3,5 godziny /na postawienie zadań podległym dowódcom, przygotowanie danych do strzelania, wstrzelanie, poprawianie danych itd./ Praca topograficzna prowadzi się na wszystkich szczeblach dowództwa od razu po wyjściu w rejon SO, a rozpoznanie - od chwili zajęcia PO.

dywizji

Doa artylerii po postawieniu zadań bojowych wyłazda na podleglych doow, kontroluje prawidlowosc i przebieg pracy, pomagajac im j dnocześnie i wyjaśniając najważniejsze elementy współdziałania z innymi rodzajami wojsk i wewnątrz artylerii.

Sztab artylerii dywizji pomaga częściowo niższym artyleryjskim sztabom i opracowuje zgodnie z decyzją doy AD najważniejsze dokumenty :

- graficzny plan natarcia artyleryjskiego /na pierwsze dwa okresy/ z wykazaniem zużycia amunicji;
- mapę kierowania ogniem;
- zarządzenia do wstrzelenia.

Jednocześnie sztab artylerii dywizji organizuje jaknajszyciej wyjście artylerii w r jony nowych SO oraz prawidłowych zajęć, a także kontroluje prace topograficzne i terminowy dowóz amunicji.

Do najważniejszych obowiązków sztabu artylerii dywizji będzie ponadto należało:

- nieprzerwana zbieranie wiadomości z rozpoznania npla, ich analiza i informowanie doy artylerii dywizji oraz innych sztabów o wnioskach z tej analizy;
- kontrola zużycia i prowadzenie ewidencji stanu posiadanej amunicji;
- ~~zastawienie~~ na żądanie doy artylerii wszelkich niezbędnych kalkulacyjnych, ewidencyjnych i innych danych o artylerii dywizji;
- zapewnienie nieprzerwanej łączności w artylerii dywizji.

Po przekazaniu dorażnie zorganizowanej obrony npla doo artylerii dywizji znajdujący się przy doy dywizji, winien utrzymać^{yw} nieprzerwaną łączność z podległymi doami grup i sztabem artylerii dywizji, będąc stale gotowym do zob zpic z nic pod względem artyleryjskim dalszych działań dywizji.

3. W n i o s k i :

1. Natarcie dywizji piechoty na dorażnie zorganizowaną obronę npla następuje najczęściej w operacyjnej głębokości obrony i jest połączeniem wysiłku wszystkich rodzajów wojsk, ściśle współdziałających między sobą w szybko zmieniających się sytuacjach na polu walki. Artyleria, zdolna do wykonania niespodziewanego zmasowanego i daleko sięgającego ognia w decydujący sposób wpływa na powodzenie natarcia, wpływa to

- z jej zdolności przeprowadzenia szerokiego ^{manowru} ogniem i sprzętem ~~raz z możliwością wykonywania najróżnorodniejszych~~ zadań.
2. Dowca artylerii dywizji winien utrzymać nieprzerwaną łączność ze swoimi podległymi dowcami, aby mieć możliwość w krótkim czasie zcentralizować dowództwo całością artylerii, przetrzucić główny wysiłek artylerii na najbardziej zagrożony odcinek i postawić jej zadanie zgodnie z decyzją dowcy dywizji.
 3. Dla wykonania zadań przez DE podczas przekazywania obrony dowództwo nie zorganizowanej oraz stworzenia minimalnie niezbędnego składu grup artyleryjskich dywizja piechoty winna posiadać w swoim składzie poza artylerią organiczną, 4-6 dywizjonów artylerii przydzielonej.
 4. Przekazanie dowództwa zorganizowanej obrony npla w operacyjnej głębokości będzie zazwyczaj poprzedzone krótką, lecz silną nawalą ogniową, a rzadziej krótkim artyleryjskim przygotowaniem /20-30 minut/, składającym się z dwóch nawal ogniowych po 5-10 minut i powolnego ognia ciągłego z jednoczesnym prowadzeniem ognia dział strzelających na wprost. Spowodowane to jest skąpą stosunkowo obroną na tych rubieżach i organiczną ilością posiadanej przez dywizję amunicji.
W wypadku posiadania wystarczającej ilości amunicji można zamiast powolnego ognia ciągłego wykonać nawalę ogniową na dalsze rubieże obrony.
Wsparcie ataku będzie wykonywane metodą KZO na głębokość do 2 km.
Dalsze natarcie będzie zabezpieczane artylerią ogniem obserwacyjnym poszczególnych baterii i dywizjonów na żądanie piechoty i czołgów oraz ogniem dział strzelających na wprost, które odgrywają bardzo ważną rolę w czasie przekazywania obrony dowództwem zorganizowanej i dalszych działaniach.
 5. Ze względu na możliwość wykonywania przez poszczególne pułki dywizji różnych zadań w tym samym czasie, dowca artylerii dywizji winien zapewnić działo większości DGA na korzyść tych pułków, które odgrywają decydującą rolę w wykonaniu nakazanego dywizji zadania.

6. Główną zasadą pracy dywizji i sztabu artylerii dywizji oraz niższych szczebli dowodzenia winna być oszczędność czasu, przy czym należy dążyć do pozostawienia jaknajwiększej ilości czasu dla bezpośrednich wykonawców, ognia /dywizjon, bateria/. W wypadku organizowania i planowania przekazania doraźnie zorganizowanej obrony w nocy, artyleria dywizji winna mieć nie mniej jak 2 godz. czasu o świcie dla uzyskania pełnej gotowości do otwarcia ognia.

Na organizację artyleryjskiego zabezpieczenia przekazania doraźnie zorganizowanej obrony w dzień potrzeba w skali dywizji nie mniej jak 3,5-4 godz. czasu.

Zasadniczym dokumentem, wykonywanym przez sztaby artyleryjskie w toku natarcia na obronę doraźnie zorganizowaną w operacji: głębokości obrony npla, jest mapa kierowania ogniem artylerii.

Edytor 200 egz.

Egz.Nr.1-2 Sztab Gen. Zarząd I i XI

3 A.W.P.

4 W.A.T.

5 K.D.W.

6 W.S.P.

7-8 Archiwum

9-200 Bibl. Tajna

Wyk. kpt. KACZMAREK .

Druk Balikowska , dn. 18.2.54 r.

Nr.ks. 127/Wyszk.

